

Title: 20210103 KH Forbidden fruit

Status: version 2.0

By: Jacob Bart Hak, Bureau Hak

On the issue of cargo on board of a navy vessel

In the heydays of the booming Dutch economy in the seventeenth century, naval officers in the service of the Dutch Republic were keen to have their share of prosperity.

With a ship at their disposal, they made use of the opportunity to engage in trade abroad. At a given time, the government of the Dutch Republic, the States General, deemed it necessary to put a stop to these enterprises and pointed out to captains of navy vessels that any kind of merchant trade was strictly forbidden.

In these 'koopmanschappen' - merchant enterprises - officers used warships as means to transport cargo for their own gain. They also traded in commission. The downside of this practise was manifold. This kind of illegal private trade affected the tax income of the state. Secondly, it withheld the merchants of their expected profits. Thirdly, the cargo limited the effectiveness of warships in executing their core activity.

The following text deals with laws that were designed to put a stop to these practices.¹ It reads: ... *Warships are not allowed to transport merchandise ... Dated 25 August 1651 and 8 March 1652.*



¹ Title: *Placaet, waer by verboden werdt dat de Capiteynen op Oorlogh-schepen geen Koopmanschappen mogen voeren*, van den 25 Augustus 1651. en 8 Maert 1652.

Source: Groot Placaet-Boeck I Vol. pag. 962.

affixie te doen : Laften ende bevelen voorts de Raden ter Admiralityt, den Advocaten Fiscaels, mitfjadgers de Admiralen, Vice-Admiralen, Capiteynen, Officiëren, ende Bevelhebberen, dese onse Ordonnantie ende Placate te achtervolgen, ende dienvolgens tegens de Contraventeurs van dien te procederen ende doen procederen, sonder gratie, oochluyckinge, faveur, diffimulatie ofte verdrach, want Wy sulcks ten dienste vanden Lande be-

vonden hebben te behooren. Aldus gedaen ende gearrefteert ter Vergaderinge vande Hooch-ghe-melte Staten Generael, inden Hage, op den acht-ften Martij seshien-hondert twee-en-vijftich. Was gheparapheert, *J. J. J. J.* Onder ftondt, Ter Ordonnantie vande selve. Gheteeckent, *M. Ruyffch.* Zijnde op 't spatium gedruckt het Cachet der selver Heeren Staten in rooden Walfche.

1. 't Voorgaende Placat feyt : contrarie onse goede meyninge ende intentie.
2. 't Selve feyt alhier : willende daer jegens voorheen naer behooren.
3. 't Voorgaende Placat was gearapheert, G. v. Hoolck, ^m

DE getewillige Lefer gelieve verders hier op nae te sien de Placaten op'te Wapeninge van Schepen, hier bo-ven Col. 876, ende vervolgens gedruckt.

On 21 August 1656, the States General once more reiterated the prohibition.² And again, four years later, on 14 November 1670, the government made clear it considered the problem was pertinacious; another 'Placat' was released.³

Raeckende allerhande Commercie en Koophandel in't gemeen. 1671
 Fiscael, Procureur-Generael, ende allen anderen Onse Officiëren ende Justiciëren, desen ghedogen publiceren zijnde, dese procederen ende doen procederen jegens de Overtreders van de selve sonder eenige gunste, faveur, simularie of diffimulatie, ende allen ende oenen yegelycken Onse Onderzaten desen aensagende, ten hier naer te reguleren, op die penen ende verbuuten in de selve

9 Placat, waer by verboden werdt dat de Capiteynen op Oorlogh-schepen geen Koopmanschappen mengen voeren, van den 25 Augusti 1656, en 8 Maert 1671. Sie Groot Placat-boeck 1 Vol. pag. 963.
 10 Naerder Placat op 't selve subject, van den 21 Augusti 1656. Sie Groot Placat-boeck 1 Vol. pag. 494.

11. Noch naerder Placat van de Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, op 't selve subject. In dato den veertien den November 1670.

DE Staten Generael der Vereenighde Nederlanden : Allen den genen die desen kullen sien of hooren selen, Saluyt. *Doen te weten :* Alsoo Wy hoe langhs soo meer in eroringe komen, dat eenige Capiteynen ter Zee, in Oorlogen wettende, sich derselven verhooren, contrarie Onse voorgaende Placaten ende Ordonnantien, en speciaalijk die van den schriftten Maert 1656, ende 21 Augusti 1656, met haer onderhebbende Oorlogh-schepen over te voeren, ende te transporteren Kooplyden Goederen, aan d'eenen zyde tot groot nadel van 's Landts gerechticheiden die door dat middel merkelyck werden gheschadect, ende aan d'andere zyde tot grote prejudicie van de Koopvady-schepen, die daer door van hare Vrachten en gebooyte winsten werden ontfest, behalven de groote ongeluyghetheit van de voorsz Onse Oorlogh-schepen, als daer door onbequaem wordende gemaecte, tot het gene waer toe de selve sijn geclimert. *S. O. O. I. T. T.* Dat Wy, willende dat onse voorsz Placaten ende Ordonnantien precievelijk werden nagekomen, inherende de selve, ghechgevonden hebben op nieuw te interdiceren ende verbieden, gelijk Wy wel expresse-lyck ende sekerelyck verhooren ende interdiceren by desen Onsen Placate, aan alle Capiteynen van de Schepen, Jachten ende Fregatten van Oorloge, tegens voordigh in dienst zijnde, ende noch haer-ende te komen, van in de selve hare endschubdende Schepen, Jachten of Fregatten te laden of over te nemen, 't zy in 't gaen of komen naer of van eenige Landen, Steden, Plaetsen, Baeyen, Havenen of Rivieren, enagh Gout, Silver, ghemunt of ongemunt, oock gene andere Waren of Koopmanschappen, hoe die ghemant souden mogen worden : Ende tot dies te beter en meerder bevoerdere van dese Onse goede meyninge ende intentie, ordonnenen Wy oock, dat de Capiteynen, Lieutenanten ende Schippers, als mede de vordere Officiëren, is het noods, door de Collegien ter Admiralityt, of hare Gecommiteerden sullen worden verdracht onder Eede, van geen Koopman-schappen in de Schepen van Oorlogh te sullen laden, of alder ontfangen, 't zy vore haer eygen reeckeninge, of voor andere, directelyck noch indirectelyck in eniger manieren, op private van haer Ampt, ende dat sy daer en boren als meyan-eedigers, andere ten excessen sullen worden ghes-straft. Dat wydersaen de Officiëren ende gemene Mastroten een gerecht vierde-part sal worden gegop-

begrepen, alsoo Wy sulcks voor den dienst van dien Lande goetgevonden hebben. Gegeven in den Hage den 13 Maert 1671.
 Onder ftondt,
 Ter Ordonnantie van de Staten.
 Geteeckent,
 Sinnen van Besumont.

ven van alle de Koopmanschappen die sy sullen ontdekken en aenbringen, dat in eenige Oorlogh-schepen sullen zijn geladen of ingescheept, sonder dat daer in eenige contravenne, gratie of remissie sal mogen worden ghebruyckt of toegelaten. Dat daer en loeren alle Oorlogh-schepen in het uytzeelen en inkomsten van de Gaten deser Landen, door de Advocaten-Fiscaels, Coomissin-Generaels, of andere Officiëren van de gemelde Collegien ter Admiralityt, of wel door eenige wyf de Collegien sels, sullen werden gheschietert ende ontfichte, of daer in gene Koopmanschappen zijn gheladen, 't welck de Capiteynen en andere Officiëren oock gehouden sullen welen by solemnelen Eede te ver-klaren. Ende op dat nuants haer van ignoantie pretendere, Onthuden ende verforoken Wy de Heeren Staten, Gecommiteerde Raden, ende Geaputeerde Staten van de Provincien respectieve van Gelderlandt, ende het Graefschip Zuyden, Hollandt ende West- en Vrieslandt, Zeelandt, Utrecht, Vrielandt, Over-Yssel, State Groningen ende Ommelanden, ende allen anderen Justiciëren ende Officiëren, dat sy dese Onse Ordonnantie ende Placate van Roncken aan alommet doen verhandigen, uytroepen, publiceren ende aflagieren in alle Plecken van dese Landen, daer men gewoon is soodanige uytroepinge, publicatie ende aenclue te doen. Laften ende bevelen voorts de Raden ter Admiralityt, den Advocaten-Fiscaels, mitfjadgers Admiralen, Vice-Admiralen, Capiteynen, Officiëren ende Bevelhebberen, dese Onse Ordonnantie ende Placate achtervolgen en doen achtervolgen, procederende ende doende procederen tegens de Contraventeurs ende Overtreders van desen, tot de voorsz penen, sonder gratie, oochluyckinge, faveur, diffimulatie of verdrach, want Wy tot welvaren van den Lande, ende de goede inghezetenen van de selve, sulcks hebben bevonden te behooren. Aldus gheschiedt, gearrefteert, gherenoveert ende gheapheert in Onse Vergaderinge, ooder Onsen Cachette, de Paraphire, ende de Signature van Onsen Griffier, in 's Graven-Hage den veertien den November 1670. Was gheparapheert, *J. J. J. J.* Onder ftondt, Ter Ordonnantie van de hooch-ghemelte Heeren Staten Generael. Geteeckent, In absentie van den Griffier, *J. Sprengel.* Zijnde op 't spatium gedruckt het Cachet van haer Hoogh Mog. op een roodde Ouwel, oerdeckt met een papieren Ruyte.

14 November 1670

² Title: *Naerder Placat op 't selve subject*, van den 21 Augusti 1656.
 Source: Groot Placat-Boeck 2 Vol. pag.494.
³ Title: *Noch naerder Placat van de Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, op selve subject*. In dato den veertienden November 1670.

Alsoo Wy hoe langhs soo meer in ervaringe komen, dat eenige Capiteynen ter Zee, in Onsen dienst wesende, sich derven verstouten, contrarie Onse voorgaende Placaten ende Ordonantien ... met haer onderhebbende Oorlogh-schepenover te voeren, ende te transporteren Koopluyden Goederen, aen d' eene zyde tot groot nadeel van 's Lands gerechtigheden di door dat middle merckelijck werden ghefraudeert, ende aen d'andere zyde tot grote praesjuditie van de Koopvaerdij-schepen, die daer door van hare Vrachten en gehoopte winsten werden ontset, behalve de groote ongelegentheyt van de voorz Onse Oorlogh-schepen, als daer door onbequam wordende gemaect, tot het gene waer toe de selve zijn gedestineert.

Increasingly it has been our experience that a number of captains, in our service, dared to, against our earlier commands and orders, with the warships at their disposal, transport merchandise, on the one side to great detriment of the Nation's laws which by these means were defrauded, and on the other side to the great disadvantage of merchant vessels, which were denied their cargoes and expected profits, not to mention the limited employability of our warships mentioned earlier, as they have been made incapable of being what they had been intended to be.

... expresselijck ende scherpelijck verbieden ... aen alle Capiteynen van de Schepen, Jachten ende Fregatten van Oorloge ... te laden of over te nemen, 't zy in 't gaen of komen naer of van eenige Landen, Steden, Plaetsen, Baeyen Haven en of Rivieren, eenigh Gout, Silver, ghemunt of ongemunt, oock gene andere Waren of Koopmanschappen, hoe die ghenaemt souden mogen worden.

... expressly and strictly prohibit ... all captains of the ships, yachts and frigates of war ... to load or to take in transit, be it coming or going to or fro any countries, cities, places, bays or rivers; any gold, silver, coined or uncoined, also any goods or merchandize, irrespective what they would be called.

Verder moeten officieren voor de Admiraliteit onder ede moeten verklaren dat ze zich niet met dergelijke zaken zullen bezighouden

Furthermore, at the Admiralty, officers are to swear under oath that they will not engage in such matters

officieren en matrozen krijgen een vierde deel van alle Koopmanschappen die sy sullen ontdekken en aenbrenghen

officers and sailors are to receive one fourth of all trades they discover and report

alle oorlogsschepen zullen bij vertrek en aankomst gevisiteerd en onderzocht worden op Koopmanschappen.

all warships shall be visited on departure and arrival for merchant matter

overtreders zullen vervolgd worden.

violators will be prosecuted

In the Smyrna fleet captain Eland du Bois was at warship *Dordrecht*. He was in business; he left his paperwork to prove it. Dutch historians J.R. Bruijn en E.S. van Eyck van Heslinga, mentioned Du Bois's dealings in their book, titled; *Aan 'Wijffje lief', Brieven van zeekapitein Eland du Bois aan zijn vrouw (1669-1674)*.⁴

In the Republic it was up to the five admiralties to check on illegal matter at departure and on return of the warships. The laws and regulations did not prevent Eland du Bois to trade. It must have given him a certain assurance that his mercantile exploits were safe, when an executive of the admiralty asked him to buy carpets in Smyrna. The Levant trade with its many calls to ports around the Mediterranean offered opportunities that must have been too good to be true. Du Bois' illegal goods varied from tableware and China to floor tiles, stone tables, rugs, carpets, tablecloths, blankets, cutlery, shoes, tobacco and more.

This may explain the find of large stone blocks and marble tiles at the site UK HO 83501. It is very likely to find more artefacts that are not related to naval affairs.

As far as Klein Hollandia is concerned; several reports mention that the warship had a rich cargo of all sorts of commodities. It is not evident that captain Jan Jacobsz. van Nes was engaged in a 'Koopmanschap'. There is no cargo list or administration that can corroborate that matter. The mere presence of goods that are clearly not naval issue, suggests that there was indeed private trading going on during the voyage in the Mediterranean.

⁴https://www.dbnl.org/tekst/_ned017198501_01/_ned017198501_01_0012.php